

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
VIEŠOJO VALDYMO GRUPĖ**

PAŽYMA

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS BAUDŽIAMOJO KODEKSO 310 STRAIPSNIO
PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIIIIP-1708 (toliau – Projektas).
(TAP NR. TAP-20-1960; TAIS NR. 20-14748(2))**

2020-11-15 Nr.
Vilnius

Projekto rengėja: Teisingumo ministerija.

Projektų tikslas: atsižvelgiant į Seimo valdybos 2020 m. spalio 20 d. sprendimą Nr. SV-S-1686, *pateikti Vyriausybės išvadą* dėl Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso 310 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1708 (toliau – BK projektas).

Dabartinė situacija: BK projekto, dėl kurio teikiama Vyriausybės išvada, rengėjas - Seimo narys Linas Balsys.

BK projektu siekiama sumažinti žiauraus elgesio su gyvūnais atvejų skaičių sugriežtinant atsakomybę: numatomas laisvės atėmimas nuo 1 iki 3 metų už žiaurų elgesį ir gyvūno kankinimą, kai dėl šių veiksmų gyvūnas nugaišo; laisvės atėmimas iki 1 metų arba 80 MGL (3040 Eur) siekianti bauda už žiaurų elgesį su gyvūnu ir jo kankinimą, kai dėl šių veiksmų buvo sutrikdyta gyvūno sveikata. Šiuo metu numatyta atsakomybė tam, kas žiauriai elgėsi su gyvūnu, jį kankino, jeigu dėl to gyvūnas žuvo arba buvo suluošintas. Tokiu atveju asmuo baudžiamas viešaisiais darbais arba bauda, arba areštu, arba laisvės atėmimu iki 1 metų.

Taip pat įstatymo pataisomis asmeniui, pripažintam kaltu dėl žiauraus elgesio su gyvūnu, siūloma nuo 3 iki 5 metų drausti laikyti bet kokį gyvūną.

Projekto esmė: Siūloma nepritarti BK projektui dėl šių priežasčių:

1. BK projektu teikiamas siūlymas 3 kartus griežtinti laisvės atėmimo bausmę už žiaurų elgesį su gyvūnais, papildomai iš esmės nenumatant jokių alternatyvių laisvės atėmimui bausmių, vertintinas kaip neatitinkantis proporcingumo (adekvatumo) ir racionalumo principų, kaip sudėtinių ultima ratio principo dalių.

2. Siūlymas sankciją už žiaurų elgesį su gyvūnais suvienodinti arba kai kuriais atvejais padaryti ją net griežtesnę už sankcijas, gresiančias už nusikalstamas veikas, kuriomis kėsiamasi į žmogaus gyvybę, mažamečio asmens sveikatą ir pan., vertintinas kaip neproporcinga ir neadekvati padarytų veiksmų pavojingumui priemonė, sistemiškai nederanti su kitomis BK specialiojoje dalyje numatytomis sankcijomis, gresiančiomis už pavojingesnes nusikalstamas veikas.

3. BK projektu teikiamas siūlymas ilginti laisvės atėmimo bausmės trukmę (nuo 1 iki 3 metų) aiškinamajame rašte argumentuojamas ir tuo, kad Lietuvoje pastebima tendencija, jog viešojoje erdvėje daugėja pranešimų apie žiaurų elgesį su gyvūnais. Tačiau atkreiptinas dėmesys kad tokiu atveju yra būtina užtikrinti galiojančios sankcijos efektyvų taikymą bei jos neišvengiamumą, kaip vieną iš esminių baudžiamosios teisės principų, užuot griežtinus baudžiamąją atsakomybę už žiaurų elgesį su gyvūnais nepagrįstai ilginant laisvės atėmimo bausmės trukmę.

4. Šiuo metu baudžiamoji atsakomybė už žiaurų elgesį su gyvūnu, jo kankinimą atsiranda tais atvejais, jeigu dėl to gyvūnas žuvo arba buvo suluošintas, o nesant tokių pasekmių, žiaurus elgesys su gyvūnu užtraukia administracinę atsakomybę. BK projektu siūloma nustatyti baudžiamąją atsakomybę *ir* už tokius veiksmus. Kadangi BK projekto iniciatoriai nesiūlo ANK pataisų, nėra aišku, kaip bus atribojama administracinė ir baudžiamoji atsakomybė aptariamam atvejui.

5. BK projektu siūloma numatyti, kad tam, kuris žiauriai elgėsi su gyvūnu, būtų draudžiama nuo 3 iki 5 metų įsigyti ir laikyti bet koki gyvūną. Atsižvelgiant į tai, kad BK projektu baudžiamąjį įstatymo bendrosios dalies nuostatos nėra keičiamos, nėra aišku, ar siūlomas naujasis draudimas priskirtinas bausmių ar baudžiamąjo poveikio priemonių kategorijai (baigtiniai tiek bausmių tiek baudžiamąjo poveikio priemonių sąrašai yra nustatyti BK). BK nustato, kad kartu su bausme asmeniui gali būti paskirtos tik tam tikros baudžiamąjo poveikio priemonės, tačiau jos, vadovaujantis baudžiamąjo įstatymo bendrosios ir specialiosios dalių konstravimo ypatumais, specialiojoje dalyje nėra vardijamos, o skiriamos vadovaujantis bendrosios dalies nuostatomis. Be to, baudžiamąjo poveikio priemonės baudžiamajame įstatyme konstruojamos taip, kad galėtų būti taikomos visoms nusikalstamoms veikoms arba bent jau tam tikroms nusikalstamų veikų grupėms. Todėl šis siūlymas vertintinas kaip neatitinkantis baudžiamąjo įstatymo sistemiškumo ir nesuderinamas su BK bendrosios ir specialiosios dalių normų konstravimo praktika.

6. Minėtas draudimas laikyti gyvūną vertintinas kaip neįgyvendinamas praktiškai – gyvūnams įsigyti nėra reikalingi specialūs leidimai, o ir nėra nustatytas subjektas, kuris tai kontroliuos. Be to tokie specialūs draudimai turėtų būti nustatomi ne BK, o specialiuose įstatimuose.

Derinimas: Nutarimo projektas be pastabų suderintas su žemės ūkio ministerija.

Atitikimas Vyriausybės programai: Projektas neprieštarauja Vyriausybės programai.

Dalykinio vertinimo išvada: Siūlome rengėjams atsižvelgti į Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės pastabas Projektui.

Siūlome Projektą teikti į **Tarpinstitucinį pasitarimą**.

Patarėjas

Audrius Kasinskas